

Wonder

Hoe wonderbaarlijk is taal. Woorden die we in een bepaalde volgorde zetten waardoor we elkaar begrijpen. Zo zijn we in staat om op eenduidige wijze informatie met elkaar te delen. We kunnen gewoon niet zonder. Zonder taal leefden we waarschijnlijk nog in een stenen tijdperk.

TEKST JACK COX | BEELD SACHA RULAND

Een belangrijke voorwaarde bij communicatie is dat woorden hetzelfde betekenen voor diegene die ze deelt als voor diegene die ze ontvangt. Soms gebeurt iets wonderbaarlijks met een woord. Het verandert van betekenis bij gebruik als zelfstandig naamwoord of als werkwoord.

Neem als voorbeeld het zelfstandig naamwoord 'wonder'. Op het moment dat iemand roept; "het is een wonder" mag je er vanuit gaan dat de situatie niet veel mooier kan worden. Onze meest positief denkbare ervaringen duiden we aan met het woord 'wonder'.

Veranderen we 'wonder' vervolgens in een werkwoord dan blijft er van deze uiterst positieve associatie niet zo veel meer over. 'Bewonderen' varieert in betekenis van aanschouwen, tot met ontzag kijken naar.

'Verwonderen' wordt veelal gebruikt in de betekenis van verbazing. Nu is een wonder vaak een gevolg van een verbazing, maar een verbazing is bij lange na nog geen wonder. Verwondering ligt wel meestal ten grondslag aan een verandering.

In de economische taal veranderen woorden ook op een wonderbaarlijke manier van betekenis. Denk hierbij aan het zelfstandig naamwoord 'groei'. Economisch betekent groei dat je groter of rijker wordt. Daarentegen bedoelen we met persoonlijke groei eigenlijk ontwikkeling.

In de economie heeft het woord groei inmiddels de status gekregen van een heilige graal. Indien onze economische groei afzwakt of zelfs negatief dreigt te worden dan valt mijn mond vaak open van verwondering als ik de woorden zie die dagbladen of nieuwsprogramma's gebruiken om dit te duiden.

Onheilspellend woordgebruik lijkt het medicijn te zijn om dit potentiële gevaar in de kiem te smoren.

Deze eenzijdige focus op groei maakt dat we niet verder kijken dan onze neus lang is. Weinig woorden worden er vuil gemaakt in hoeverre economische groei ten koste gaat van toekomstige generaties. Of dat groei de mate van ongelijkheid in inkomen en vermogen vergroot of ten koste gaat van het klimaat.

Groei weten we eenvoudig te vatten in een cijfer, zoals het bruto binnenlands product, het bbp. Al vanaf midden van de vorige eeuw het meest gebruikte cijfer om de staat van een economie te meten. Wonderbaarder is het dat we geen vergelijkbare en eenduidige maatstaf hebben ontwikkeld waarin de negatieve gevolgen van groei tot uitdrukking komt, een zogenaamde ontwikkelingsmaatstaf.

Hier kunnen we onze ecologische voetafdruk in meenemen, de schuldpositie van een land en de mate van inkomens- en vermogensongelijkheid. Allemaal bepalende factoren voor de ontwikkeling van een economie.

We zouden op basis hiervan kunnen besluiten om met minder groei genoegen te nemen als we zien dat dit ten gunste komt van onze planeet of kinderen en kleinkinderen.

Om deze ontwikkelingsmaatstaf te kunnen bewerkstelligen, zullen we ons eerst dienen te verwonderen, zodat we kunnen veranderen en het resultaat hiervan kunnen bewonderen en de complimenten ontvangen van toekomstige generaties dat het eigenlijk een wonder is dat we ons zo hebben weten te ontwikkelen. ■

Jack Cox is oprichter/eigenaar Econsenso financiële duurzaamheid en auteur van De Vlindereconomie.